

Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області в січні 2026 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

У січні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 15-ти стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії.

Місто Київ. Для визначення рівня забруднення повітря в січні було відібрано і проаналізовано 5036 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У січні за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на трьох постах він характеризувався, як низький, на дев'яти – як підвищений, на двох – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у січні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,0 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,9 ГДКс.д., формальдегіду – на рівні ГДК.

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,3-0,5 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1-0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,5 – 2,1 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста були в межах 0,1 – 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,2-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на площі Галицькій (ПСЗ №6) становили 4,7 ГДКм.р., на інших постах – у межах 0,2-0,9 ГДКм.р. Всього у січні з оксиду вуглецю

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

зафіксовано 2 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 0,3% (у минулому місяці 0,1%) від загальної кількості спостережень по місту.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на Бессарабській площі (ПСЗ №7) – 2,5 ГДКс.д., на вулицях Інженера Бородіна (ПСЗ №4), Каунаській (ПСЗ №9) та Семена Скляренка (ПСЗ №21) – 2,4 ГДКс.д., на Галицькій площі, бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8) та вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 2,3 ГДКс.д., на проспектах Берестейському (ПСЗ №11) та Оболонському (ПСЗ №17) – 2,1 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,6 – 1,9 ГДКс.д.

Найвищі разові концентрації діоксиду азоту не досягали рівня ГДК На всіх постах максимальні концентрації були у межах 0,6 – 0,9 ГДКм.р., на ПСЗ №5 – 0,1 ГДКм.р.

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на площах Галицькій та Бессарабській – 1,2 ГДКс.д., на проспектах Берестейському та Оболонському, вулицях Олександра Довженка (ПСЗ №2) та Каунаській – 1,1 ГДКс.д., на бульварі Лесі Українки, вулицях Академіка Стражеска (ПСЗ №1) та Гетьмана Павла Полуботка – на рівні ГДК. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,7 – 0,8 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,5 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,1 – 0,2 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були у межах 0,6 – 0,7 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були у межах 0,2 – 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,002 мг/м³ (0,2 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,4 – 0,7 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у січні відзначався район Бессарабської площі.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки та формальдегіду.

В районі Галицької площі, вулиці Каунаської, Оболонського проспекту, вулиці Олександра Довженка, Берестейського проспекту, вулиць Семена Скляренка та Гетьмана Павла Полуботка, бульвару Лесі Українки, вулиць Академіка Стражеска та Інженера Бородіна фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі Гідропарку (ПСЗ №15), вулиці Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у січні рівень забруднення атмосферного повітря дещо підвищився. Підвищились середньомісячні концентрації діоксиду сірки та оксиду вуглецю, поряд з цим зменшилися концентрації формальдегіду. Підвищенню забрудненості атмосфери, сприяли погодні умови – перепади температури повітря та мала кількість опадів.

У порівнянні з січнем 2025 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зменшення середньомісячних концентрацій завислих речовин, діоксиду азоту, фенолу та формальдегіду, поряд з цим у повітрі дещо збільшився вміст діоксиду сірки та оксиду вуглецю.

Київська область.

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у січні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у січні було відібрано і проаналізовано 557 проб, у Броварах – 324 проби, в Обухові – 126 проб, в Україніці – 114 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у грудні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. в Україніці – у 2,1 рази, у Білій Церкві – у 2,0 рази, у Броварах та Обухові – у 1,5 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,7-0,9 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3-0,4 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,2-0,5 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві та Україніці досягали 0,8 ГДКм.р., у Броварах – 0,6 ГДКм.р., в Обухові – 0,5 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1-0,4 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з з минулим місяцем та січнем 2025 р. дещо зменшився вміст завислих речовин, оксиду вуглецю та діоксиду азоту.

У м. Бровари порівняно з груднем дещо підвищився вміст діоксиду сірки. Порівняно з січнем минулого року знизився вміст діоксиду азоту.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст завислих речовин, діоксиду сірки та діоксиду азоту. Порівняно з січнем 2025 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду азоту, зменшився – оксиду вуглецю. Порівняно з січнем 2025 р. дещо збільшився вміст оксиду вуглецю.